

TELEBISTA-PRODUKZIOA

Gerald Millerson

EHUko Argitalpen Zerbitzua, Bilbo, 2006

Ikus-entzunezkoetan oinarrizkoa izan zitekeen liburu bat euskaratzeko aukera planteatu zitzaigunean, ez genuen zalantza izpirik izan. Bat eta bakarra aukeratzekotan, Millersonena behar zuen. Ikus-entzunezkoetan diharduen orok du liburu honen edizioetako bat; lehenengoa 1961ekoa da, esku artean duguna hamairugarren edizioaren itzulpena da. Zer esanik ez, ikus-entzunezkoekin zerikusia duen ikasketarik egiten dutenen artean, mardula bezain didaktikoa baita.

Azken edizio honen sarreran egileak aitortu bezala, azken urteotan, aldaketa tekniko nabarmen-nabarmenak jazo dira telebistaren alorrean. Ekipamendua gero eta moldagarriago bihurtu ahala eta eboluzionatu ahala, ekoizpen-teknikak aukera berriak ustiatzeko garatu dira.

Orain urte batzuk ezinezkoak ziren irudiak ikusten ditugu egunero, horrek eragina izan du produkzio-prozesuan baita lan-taldearen osaketan eta bakoitzak urtetan zehar bete izan duen rolean ere. Gero eta errazagoa da ekipoak eskuratu eta erabiltzea, bai, baina ikus-entzunezko produktu bat egiteko jarraitzen den prozesu osoaren ikuspegi orokorra izatea, lan-taldean dagoen edonori eskatzen zaio egun. Horixe da gidaliburu izan nahi duen liburu honen helburua, ikuspegi orokorra ematea. Horixe, leporatu izan zaiona.

910 orrialdeko liburu honetan, telebistako produktu bat egitekoan inplika-

tuta dauden alor guztiak jorratzen dira, alde teknikoak zein sormenari lotutakoak, teorikoak eta praktikoak, denak irudi batean gauzatzen direnak. *Kamerak gezurra esten du beti! "errealitatea" eraldatu* egiten du berez.

Grabaziorako aukeratutako espazioak, kameraren posizioak, argiak, soinuak guztiz baldintzatuko dute lortuko dugun *gezurra* baina baita hori jazotzeko aukeratu dugun edo aukeratu ahal izan dugun ekipamendua, lan-taldearen antolaketa eta, nola ez, denborak eta aurrekontuak. Horretaz guztiaz hitz egiten du Millersonek, betiere norberak eman diezaiokeen ukitu propioa aitortuz eta gorapatuz.

Ikus-entzunezko irakasgaien erreferentzia bibliografikoa denez gero, liburuak, testuaz gain, oinarrizko ideiak batzen eta laburbiltzen dituen taulak eta irudiak jazotzen ditu. Irakurtzeko baina batez ere kontsultarako eta kontrasterako, ikus-entzunezko ikasleen apalategian ezinbestekoa, baina konbergentzia-garaietan, baita kazetaritza eta publizitatekoentzat aproposa ere.

Euskarazko bertsio hau esku artean neukala, grisa eta pisutsuegia iruditu zitzaidan lehenengo begiradan; azalak ez du jorraturiko duen gaiaz informazio askorik ematen, kamera bat antzeman daiteke, baina telebista hori baino askoz gehiago da, jatorrizko liburuaren azalean ikus daitezkeen argazkiek nabarmen erakusten duten moduan. Ikusi gabe enkargatzen den liburu horietako

bat delakoan nago. Lehenengo begien bidezko komunikazioan ez ote ditu irakurleak uxatuko.

Arinago bihurtu zen orrialdeak pasatzen hasi eta edukiek arnasa hartzeko beste toki zeukatela ikusita. Espazioaz aparte, moduan ere airea dago, erraz irakurri eta ondo ulertzen da, irakurle gisa zentzu horretan eskertu egiten da Elhuyar Hizkuntza Zerbitzuek egindako lana.

Hori bezain garrantzitsua edo garrantzitsuagoa, ikus-entzunezkoen alorrean euskararen erabileraren normalizaziorako egin dezakeen ekarpena. Argitaratu izan dira, noski, alor honetaz euskarazko testuak, Iñaki Zabalearen *Ikus-entzunezko informazioaren teknologia* edota Iñaki Zabaleta eta Jexusmari Zalakainen *Informazioaren teoria eta teknika irrati eta telebista digital eta analogikoan* esa-

terako, baina oraindik ere gutxiegi. Gainera, ekarpen egoki eta ausarta igartzen zaio izenburutik beretik hasita. Jatorrizko Television Productionetik abiatuta, *Telebista Produksioa* izenburua jarri baino, baziren bestelako aukera batzuk; lehenengoa *production ekoizpen* bihurtu, horrek antolaketaren zentzuarekin gehiegi lotuko lukeelarik; bigarrena, gaztelaniazko tradizioari jarraiki, ekoizpena eta errealizazioa bereiztearen bidea hartzea ere aukera izan zitekeen. Hori baino, jatorrizko ingelesezko esanahia bere eginez, produksioa kontzeptuak zentzu zabala hartuko du, gero liburuan zehazten joango dena.

Gaztelaniaz, italieraz, japonieraz, hebreeraz, frantsesez, alemanez eta orain euskaraz ere liburu klasiko ondo eguneratu eta hobeto itzulitako hau.

Bea Narbaiza